

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Нікітін А. А.

У статті розглядаються особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану.

З'ясовано, що взаємодію Національної поліції з іншими суб'єктами сектору безпеки й оборони України в положеннях чинного національного законодавства детально не регламентовано. Але констатовано, що за останні декілька років активно йде процес формування нових тенденцій та напрямів розвитку національної безпеки, що зумовлює подальшу перспективу визначення цього питання.

Стверджено, що хоч і прямо ці норми не розкривають сутності взаємодії суб'єктів сектору безпеки і оборони, але вони свідчать насамперед, що сектор безпеки і оборони утворює єдину систему взаємопов'язаних елементів, які вирішувати завдання можуть лише комплексно.

Наголошено, що ґрунтовне висвітлення різних аспектів взаємодії підрозділів Національної поліції з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану дає можливість поглибити розуміння впливу узгодженості дій суб'єктів та підвищити її ефективність у разі захисту спектра національних інтересів.

Визначено поняття взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану, основними ознаками в якому є цілеспрямованість, узгодженість та спільність.

Констатовано, що вагоме значення має налагодження організаційних та процедурних питань взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з Національною поліцією України, Державною міграційною службою України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, у процесі формування та реалізації державної політики у відповідних сферах.

Ключові слова: Національна поліція України, національна безпека, воєнний стан, суб'єкт сектору безпеки та оборони, взаємодія, Національна гвардія України.

Nikitin A.A. Features of interaction of the National Police of Ukraine with other subjects of the security and defense sector in the conditions of martial law

The article considers the peculiarities of the interaction of the National Police of Ukraine with other entities of the security and defense sector in martial law.

It was found out that the interaction of the National Police with other subjects of the security and defense sector of Ukraine is not regulated in detail in the provisions of the current national legislation. However, it was stated that over the past few years the process of forming new trends and directions of national security development has been actively underway, which determines the future prospects of determining this issue.

It is stated that although these norms do not directly reveal the essence of the interaction of the security and defense sector, but they show above all that the security and defense sector form a single system of interconnected elements that can solve problems only comprehensively.

It is emphasized that a thorough coverage of various aspects of the interaction of the National Police with other actors in the security and defense sector in martial law provides an opportunity to deepen understanding of the impact of coordination of actions and increase its effectiveness in protecting national interests.

The concept of interaction of the National Police of Ukraine with other subjects of the security and defense sector in the conditions of martial law is defined, the main features of which are purposefulness, coherence and commonality.

It was stated that it is important to establish organizational and procedural issues of cooperation between the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the National Police of Ukraine, the State Migration Service of Ukraine, the State Border Guard Service of Ukraine, the State Emergency Service of Ukraine, affairs of Ukraine, in the process of formation and implementation of state policy in relevant areas.

Key words: National Police of Ukraine, national security, martial law, subject of the security and defense sector, cooperation, National Guard of Ukraine.

Постановка проблеми та її актуальність. В умовах воєнної агресії російської федерації на території України, яка створює реальні та потенційні загрози державному суверенітету, територіальній цілісності, демократичному конституційному ладу та іншим національним інтересам нашої держави, питання взаємодії суб'єктів сектору безпеки і оборони постають найбільш гостро. Так, сектор безпеки і оборони складається із чотирьох взаємопов'язаних складників, таких як: сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки [2]. Національна поліція України посідає важливе місце серед суб'єктів сектору безпеки і оборони, яке зумовлене її завданнями та функціями. Але успішне забезпечення завдань та виконання цих функцій органами та підрозділами поліції в умовах реальних та потенційних загроз, особливо в умовах воєнного стану, можливе тільки у разі повного узгодження за часом, простором та алгоритмом дій з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони у межах наданої їм компетенції відповідно до законодавства.

При цьому, незважаючи на те, що з початку воєнної агресії російської федерації та введення воєнного стану на всій території України на законодавчому рівні було прийнято низку важливих змін та нововведень, спрямованих на підвищення забезпечення національної безпеки України, особливо у разі виникнення реальних загроз національним інтересам під час дії правового режиму воєнного стану, низка питань взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану з метою ефективного виконання сумісних завдань щодо подолання цих загроз залишаються поки поза увагою як науковців, так і законодавця.

Ґрунтовне висвітлення різних аспектів взаємодії підрозділів Національної поліції з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану дасть можливість поглибити розуміння впливу узгодженості дій суб'єктів та підвищити її ефективність у разі захисту спектра національних інтересів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню загальних питань взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки та оборони присвячені праці провідних науковців, таких як: В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, В.Т. Білоус, М.В. Возник, Л.М. Давиденко, О.В. Джафарова, М.І. Додін, А.В. Долинний, В.Ю. Кікінчук,

Ю.В. Ковбасюк, В.К. Колпаков, М.В. Косюта, М.Ф. Криштанович, А.Р. Крусян, О.М. Литвинов, М.А. Микитюк, О.М. Музичук, О.І. Остапенко, В.П. Пилипишин, С.П. Пономарьов, В.Б. Пчелін, Є.В. Сергієнко, Г.П. Ситник, С.В. Сьомін, М.П. Ткач, Ю.С. Торкайло, Д.В. Швець, О.С. Юнін та багато інших.

Незважаючи на достатню кількість наукових праць, присвячених цьому напряму дослідження, поза увагою науковців залишаються питання особливостей взаємодії підрозділів Національної поліції України з окремими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану, що потребує переведення цього питання з узагальненої сформульованості на законодавчому рівні на рівень алгоритмізації узгодженості дій суб'єктів у разі вирішення конкретних завдань на законодавчому та підзаконному рівнях.

Метою цієї статті є аналіз правового забезпечення, поняття, змісту та видів взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану та подальшого встановлення особливостей такої взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Деякі аспекти взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони закріплені на нормативно-правовому рівні. Так, аналізом правового забезпечення цього питання встановлено, що питання взаємодії та співробітництва у Стратегії воєнної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021 [1] та Законом України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 [2], розглядаються в розрізі побудови стратегічних відносин на міжнародному рівні із ключовими іноземними партнерами, насамперед з Європейським Союзом і НАТО та їх державами-членами, Сполученими Штатами Америки.

Але в рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» відзначається, що всеохоплююча оборона України не має на меті досягнення воєнного паритету з російською федерацією, що призвело б до надмірної мілітаризації держави та відповідно виснаження національної економіки, а передбачає підтримання певного балансу та синергії воєнних і невоєнних засобів для забезпечення воєнної безпеки України, зокрема: координацію потужностей Збройних сил України, інших складників сил оборони з можливостями інших складників сектору безпеки і оборони України, узгодження їх розвитку з розвитком

оборонної промисловості та політико-дипломатичними заходами [1].

Крім того, конкретного вираження питання взаємодії набуло, наприклад, у наказі Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку» від 10.08.2016 року № 773 [8].

Щодо необхідності розширення та конкретизації правового забезпечення питання взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони висловлюється більшість науковців. Так, А.В. Долинний вказує, що сучасний стан взаємодії (поліції з іншими суб'єктами публічної безпеки) є незадовільним і потребує узгодження нормативно-правової бази, усунення колізійності норм і вдосконалення чинного законодавства у сфері забезпечення органами поліції публічної безпеки і порядку [13, с. 170; 16, с. 25]. А В.Г. Фатхутдінов вважає, що у чинному законодавстві питання взаємодії між недержавними органами та правоохоронними органами України саме у сфері охорони громадського порядку деталізовано не досить [22, с. 176].

Виходячи із вищевикладеного, можна констатувати, що питання правового регулювання взаємодії підрозділів Національної поліції України з окремими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану залишається невизначеним та потребує подальшого дослідження саме в окремих аспектах діяльності суб'єктів сектору безпеки і оборони.

Незважаючи на це, треба відзначити, що за останні декілька років активно йде процес формування нових тенденцій та напрямів розвитку національної безпеки, що зумовлює подальшу перспективу визначення цього питання. Так, відповідно до ст. 18 Закону України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 визначено, що поліція є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує громадську безпеку і порядок, охорону прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидію злочинності, а також надає визначені законом послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2]. А у статті 12 того ж Закону вказується, що сектор безпеки і оборони України складається з чотирьох взаємопов'язаних складників, таких як: сили безпеки; сили оборони; оборонно-промисловий комплекс; громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть

участь у забезпеченні національної безпеки [2]. При цьому Національна поліція України входить до сил безпеки. Але зміст самої взаємодії суб'єктів сектору безпеки і оборони у нормативно-правових актах не спостерігається, що не виключає безпосередньо саму взаємодію суб'єктів у зв'язку з тим, що вони є складниками єдиної системи, створеної для вирішення завдань національної безпеки.

Розкриття питання взаємодії Національної поліції України з окремими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану неможливо без визначення змісту дефініції «взаємодія». Так, Ю.С. Назар визначає, що взаємодія - це динамічне явище, яке здійснюється на підставі певної діяльності суб'єктів за загальними законами діалектики, але також і явище, що зумовлює створення й розвиток нової впорядкованої якості (певної структурної одиниці) системи, узгодження якої із соціально бажаним станом є метою соціального управління [21, с. 9]. О.М. Васильєва зазначила, що взаємодія полягає в певній організаційній діяльності [14, с. 68].

Свою чергою В.К. Колпаков вважає, що взаємодія правоохоронних органів з громадськістю - це насамперед «наявність між правоохоронним органом і громадськістю стійких контактів, що виникають і розвиваються на основі загальних інтересів і в цілях боротьби з правопорушеннями, зміцнення громадського порядку і громадської безпеки» [18, с. 40]. Л.В. Могилевська під взаємодією розуміє спільну взаємоузгоджену діяльність Національної поліції України з громадськістю та іншими органами державної влади, яка спрямована на досягнення спільної мети - забезпечення належного захисту та реалізації прав і свобод [20, с. 226]. А на думку С.В. Медведенка, взаємодія Національної поліції України з громадськістю є соціально зумовленою, узгодженою діяльністю, яка виражена у співпраці між суб'єктами взаємодії з використанням відповідних форм і методів для досягнення спільної мети [19, с. 65]. В.Г. Фатхутдінов розуміє взаємодію Національної поліції з недержавними суб'єктами щодо забезпечення громадської безпеки як проведену в певних правових та організаційних формах спільну, узгоджену за метою, часом і місцем діяльність недержавних структур та органів поліції для убезпечення особи й захисту власності [13, с. 174].

Виходячи зі змісту наведених визначень, можна констатувати, що всі науковці розглядають взаємодію як узгодженість процесів між декількома суб'єктами, в зв'язку з чим необхідно розглянути взаємодію поліції з іншими суб'єктами сектору

безпеки і оборони за ознаками суб'єктів, що взаємодіють, та особливостями їхніх стосунків.

Тепер необхідно перейти до форм взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони. Цікавою є думка М.Ф. Коваліва про доцільність, наприклад, групування безпосередніх форм (напрямів) взаємодії органів внутрішніх справ і громадськості за блоками: а) спільна організація і здійснення заходів щодо боротьби з правопорушеннями й охорони громадського порядку; б) узгодження самостійних дій щодо боротьби з правопорушеннями й охорони громадського порядку; в) безпосередня спільна діяльність громадських формувань правоохоронної спрямованості і працівників поліції; г) здійснення громадськими формуваннями правоохоронної спрямованості заходів за ініціативою органів внутрішніх справ; ґ) допомога працівників органів внутрішніх справ громадськості в проведенні заходів щодо боротьби з правопорушеннями й охорони громадського порядку; д) організація правового та спеціального навчання громадян, які бажають виконувати правоохоронні завдання [17, с. 182].

А В.Ю. Кікінчук виділив такі форми взаємодії поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку з громадянами та громадськими об'єднаннями, як: проведення консультацій з громадськістю з питань нормативно-правового регулювання забезпечення публічної безпеки і порядку; подання представниками громадськості (громадською радою) пропозицій з питань, що стосуються підвищення ефективності заходів забезпечення публічної безпеки і порядку, удосконалення законодавства у цій сфері; проведення експертизи нормативно-правових актів, що приймаються Національною поліцією з питань забезпечення публічної безпеки і порядку; участь громадських формувань в охороні публічного порядку тощо [15, с. 85].

Отже, порядок взаємодії Національної поліції України з Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Національною гвардією України під час виконання спільних заходів із запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події визначається Інструкцією про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22 серпня 2016 року № 859 [9].

Розглядаючи особливості форм взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єк-

тами сектору безпеки і оборони, необхідно відзначити, що відповідно до ст. 16 Закону України «Про Національну поліцію України» на останню під час введення правового режиму воєнного стану покладається вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів за призначенням та специфікою їхньої діяльності [3]. Так, у зв'язку із введенням 24 лютого 2022 року воєнного стану на всій території держави Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 (продовжений Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022) [5; 6], який відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» визначений як особливий правовий режим, що вводить в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу [4], на Національну поліцію України відповідно до п. 34 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» покладаються повноваження щодо взаємодії зі Збройними силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України щодо боротьби з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями [3]. Однак, незважаючи на специфічність такого важливого напрямку узгодженості сил Національної безпеки, відповідного нормативно-правового документа щодо особливостей такої взаємодії Національної поліції України та суб'єктів сектору безпеки і оборони дотепер не розроблено.

Водночас, розглядаючи інший напрям взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони щодо забезпечення охорони громадського порядку та безпеки в умовах воєнного стану, можна констатувати, що правове забезпечення має часткове правове відображення, яке, на жаль, також не в повному обсязі відображає особливості взаємодії в умовах воєнного часу. Так, відповідно до наказу МВС України від 10.08.2016 № 773 основними формами взаємодії Національної поліції України та Національної гвардії України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку є:

1) спільне патрулювання нарядами вулиць, площ, парків, скверів, вокзалів, аеропортів, морських та річкових портів, інших публічних (громадських) місць;

2) забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій,

інших масових та спортивних заходів, а також під час заходів у публічних (громадських) місцях за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона;

3) проведення спільних заходів з метою стабілізації оперативної обстановки в разі її загострення в межах території однієї чи декількох адміністративно-територіальних одиниць [8].

Крім цього, велике значення має налагодження організаційних та процедурних питань взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з Національною поліцією України, Державною міграційною службою України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, у процесі формування та реалізації державної політики у відповідних сферах [4]. Така форма взаємодії зазначених суб'єктів повинна бути спрямована на забезпечення узгодженості, планованості та цілісності формування державної політики, а також ефективності її реалізації у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки і порядку, надання поліцейських послуг, міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, у сферах цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [7].

Вищезазначене тільки підтверджує необхідність постійної внутрішньосистемної взаємодії Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Державної міграційної служби України, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України у сфері забезпечення національної безпеки.

Якщо ж вести мову про взаємодію Національної поліції з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану (зовнішньосистемну

взаємодію), то в такому разі слід вказати на такі форми останньої, як:

1) оперативний обмін інформацією щодо виконання завдань із забезпечення національної безпеки України;

2) проведення спільних оперативних нарад керівного складу центральних та територіальних органів Національної поліції України, Служби безпеки України, Національної гвардії України, Збройних сил України та інших заінтересованих державних органів;

3) здійснення спільних заходів із забезпечення національної безпеки України за планами, що розробляються на загальнодержавному, галузевому, регіональному місцевому та об'єктовому рівнях;

4) проведення спільних командно-штабних, тактико-спеціальних навчань, спільних тренувань та занять із захисту, охорони, оборони, припинення злочинних дій та кібератак проти систем та об'єктів критичної інфраструктури;

5) регулярного уточнення розрахунків сил та засобів, що залучаються до спільного виконання завдань із забезпечення національної безпеки України;

6) спільних заходів з припинення протиправних дій проти важливих державних об'єктів, що загрожує безпеці громадян і порушує їх функціонування;

7) участь у реагуванні та ліквідації наслідків інцидентів, кризових ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури;

8) координація дій у сферах національної безпеки і оборони;

9) здійснення інших заходів, передбачених законодавством [10].

Висновки. Таким чином, виходячи з вищевикладеного, можна стверджувати, що особливості взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану на сучасному етапі характеризуються таким: недостатньою визначеністю нормативно-правової бази, яка потребує оновлення та розбудови законодавства з розширенням та уточненням термінів і понять, спрямованістю на врахування потреб та викликів сьогодення у забезпеченні національної безпеки України; віднесенням Національної поліції України як суб'єкта сектору безпеки і оборони до сил безпеки держави; визначенням змісту взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони як узгодження за часом та тривалістю дій, як сумісну діяльність, визначену законами України «Про національну безпеку України» та

Протидія злочинності: проблеми практики та науково-методичне забезпечення

«Про правовий режим воєнного стану», об'єднану єдиною метою щодо виконання спільних завдань із забезпечення національної безпеки.

Література

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України від 25.03.2021 № 121/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#n9> (дата звернення: 13.05.2022).

2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2018, № 31, ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 13.05.2022).

3. Закон України «Про Національну поліцію України» від 02.07.2015. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 13.05.2022).

4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 13.05.2022).

5. Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 13.05.2022).

6. Указ Президента України № 133/2022 від 14.03.2022 «Про введення воєнного стану в Україні». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1332022-41737> (дата звернення: 22.04.2022).

7. Про затвердження Порядку взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України: наказ МВС України від 25.11.2016 № 1250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1682-16> (дата звернення: 13.05.2022).

8. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16> (дата звернення: 13.05.2022).

9. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзви-

чайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події: наказ МВС України від 22.08.2016 № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1254-16> (дата звернення: 13.05.2022).

10. О критической инфраструктуре и её защите: проект Закона Украины от 27.05.2019 № 10328. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH7YW00A.html (дата звернення: 13.05.2022).

11. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Суми. 2017. 218 с.

12. Defence Committee - Seventh Report The Comprehensive Approach: the point of war is not just to win but to make a better peace. URL: <https://publications.parliament.uk/pa/cm200910/cmselect/cmdfence/224/22402.htm> (дата звернення: 13.05.2022).

13. Безега В.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони: дис. ... канд. юр. наук. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 311 с.

14. Васильева О.М. Некоторые теоретические вопросы взаимодействия органов внутренних дел с добровольными народными дружинами. Вопросы взаимодействия с общественностью. Москва, 1977. С. 99.

15. Кікінчук В.Ю. Форми взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та порядку в державі. *Право.ua*. 2017. № 1, 2017. С. 81-86.

16. Кікінчук В.Ю., Долинний А.В. Особливості взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. *Європейські перспективи*. 2018. № 2. С. 24-30.

17. Ковалів М.Ф. Форми взаємодії органів внутрішніх справ і громадськості у сфері охорони громадського порядку. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 179-187.

18. Колпаков В.К. Взаимодействие милиции и общественности в сфере правопорядка: учебное пособие. Киев: Укр. акад. внутр. дел, 1993. 80 с.

19. Медведенко С.В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності: дис. ... докт. філос. Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.

20. Могилевська Л.В. До проблеми взаємодії Національної поліції з громадськістю та іншими органами державної влади у сфері забезпечення прав і свобод дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 225-229.

21. Назар Ю.С. Взаємодія органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 160 с.

22. Фатхутдінов В.Г. Взаємодія Національної поліції з недержавними суб'єктами щодо забез-

печення громадської безпеки. *Актуальні проблеми держави і права* : збірник наукових праць. 2018. Вип. 80. С. 174-179.

23. Шатрава С.О. Адміністративно-правові засади діяльності спеціальних підрозділів міліції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2007. 231 с.

*Нікітін А. А.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу
Львівського державного університету
внутрішніх справ*